

Твої люди, Вінниччина. Герої України
Випуск 12

Вадим ВІТКОВСЬКИЙ

СЕРГІЙ СОБКО
козацького роду

Нарис
про Героя України
Сергія Станіславовича СОБКА,
бригадного генерала ЗСУ

Вінниця – 2023

Вітковський В.М. СЕРГІЙ СОБКО козацького роду. Нарис про Героя України Сергія Станіславовича Собка, бригадного генерала ЗСУ. Вінниця, ПрАТ «Вінницька обласна друкарня», 2023 р., 116 с.: іл.

«Хто такий Герой? – роздумує Сергіїв друг Олександр Хаджинов, військовослужбовець, автор відомого висловлювання «Кожен, хто прийде до нас зі зброєю в руках, має тут просто здохнути», для нього війна розпочалася вісім років тому, спочатку волонтерив, потім підписав контракт і пішов воювати... – Коли я був маленьким, то у мене було багато героїв, які увійшли в історію. Та справжнє розуміння Героя прийшло минулого року. Починаючи з Майдану, все змінилося у свідомості, змінилося ставлення до людей, до життя, і змінилися цінності...

Вперше відправившись у Крим, я познайомився з моїм героєм. Але тоді я ще цього не знав...

Це був молодий комбат 1-го батальйону 30-ї Новоград-Волинської частини Сергій Собко...»

За допомогу в роботі над книгою автор дякує парламентському кореспонденту газети «Голос України» *Віктору Скрипнику*, директору Літинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №2 *Тетяні Володимирівні Катрині*, волонтеру *Віктору Медяному*, бібліотекарці *Валентині Коцюбській*, доктору історичних наук, професору *Сергієві Гальчаку* і знаному фотохудожнику КУ «Видавничий Дім «Моя Вінниччина», лауреату премії імені Євгена Гуцала *Олександрю Гордієвичу*.

ISBN 978-966-921-722-9

© *Вітковський В.М., текст, 2023 р.*

© *Гордієвич О.С., фото, 2023 р.*

**«Кожен, хто прийде до нас
зі зброєю в руках, має тут
просто здохнути»**

***Сергій ХАДЖИНОВ,
військовослужбовець, волонтер і
друг головного Героя цієї книги.***

Герой України Сергій СОБКО

Щоранку, погожої днини, над Літином, Кармелюковою столицею, сходить сонце. Те сонце, бачене ним через загразоване віконце сибірської тюрми багато років тому, оспіване у народній пісні «За Сибіром сонце сходить», що її авторство приписують талановитому вінницькому полякові Тимкові Падурі, про Устима Кармелюка, народного Героя, народженого у теперішньому селі його імені – Кармелюковому Жмеринського району, який кілька разів тікав із сибірської царської каторги, але востаннє – з в'язниці у Літині. Пригадуєте?

*За Сибіром сонце сходить,
Хлопці, не зівайте,
Ви на мене, Кармелюка,
Всю надію майте...*

Я не раз думав: чому це сибірському царському бранцеві Устиму Кармелюку у пісні ввижається сонце, що сходить не У Сибіру, а ЗА Сибіром, тобто, певно, – в Україні? Тому

що, мабуть, мріялося Кармелюку ще пожити не у тайговій глушині, а у квітучій і вільній своїй Україні, пожити без панів і різних гнобителів, пожити у вільній Україні, що підніметься таки з колін...

А за Літином шумить дубовий ліс, посаджений останнім тутешнім «бандерівцем» Іваном Бурлакою, лісником, який ще наприкінці радянських часів одним з перших підняв у Літині жовто-блакитний прапор!..

Десь у невідомих микулинецьких плавнях покоїться під водами петриківського ставу штабний бункер героя ОУН-УПА «Батька», «Богуна» – Омеляна Петровича Грабця з села Нове на Холмщині, полковника Української Повстанської Армії, полеглого у бою за Україну з енкаведистами 10 червня 1944 року, зрадженого російським сексотом, якимось Зайцевим...

Літинську землю, як і всю Вінниччину, сміливо і справедливо можна назвати краєм Героїв!

Під цим літинським сонцем і серед цього національного роздолля, серед місцевих колоритів, просто не могли не народитися ще

два Герої України, один з них – Сергій СОБКО!

11 липня 1984 року в родині Собків, Станіслава Антоновича, багаторічного викладача інформатики Літинської школи, та Ольги Дорофіївни, медичної сестри Літинської районної лікарні, появився на світ Божий син Сергій, хлопчик вагою 2,4 кілограма, якому судилося прославити Літинську землю і всю Україну, вписати козацьке прізвище Собків у перелік національних Героїв.

Собко – давнє, широко поширене українське прізвище. На Західній Україні Собками називали «гонорових господарів». Літописець Самійло Величко називав короля Яна III Собеського... Собком! У чумаків це прізвище мало інший відтінок значення – «міцний господар-лідер»; на півдні дуже поширене слово «соб» («цоб!») – понукання волів, биків, тобто, хазяїн, який керує іншими».

Український літописець XVIII століття Самійло Величко впевнено заявляв, що

«Собко – прізвище представників галицько-руського боярсько-шляхетського роду, більш відомого, як Собеські».

А мені при згадці отого понукання «соб» («цоб!») завжди згадується наш борівський світлої пам'яті дядько Ларій, з порепаними босими ногами на полудрабку запряженої у гарбу пари круторогих волів з величезними рогами, вони уявлялися нам, малим, справжніми міфічними мамонтами, а він правив ними, наче справжній хазяїн, хоча й колгоспним їздовим був...

Собки ніколи не пасли задніх. І тут би слід згадати майора медичної служби ЗСУ, учасника російсько-української війни Андрія Собка, і українського письменника Вадима Собка, головного корабельного старшину ЗСУ Пантелеймона Собка, капітана медичної служби ЗСУ Романа Собка, українську співачку Марію Собко...

Ну, і, нарешті, нашого бригадного генерала, Героя України Сергія Станіславовича СОБКА, який з'явився на світ Божий у Літині 11 липня 1984 року...

У батька на руках

Сергієм його назвали не випадково. З латинської це ім'я перекладається як «високий», «знатний», а ще давньо римських легіонерів називали «*Servi dei*» – «Слуга Бога»!

Уважно погляньте на його портрет на обкладинці цієї книги – прямий, упевнений, рішучий погляд, такому лише дай меча у руки – і кинеться у бій, поведе за собою інших!

Сергій на руках мами

Я не знаю, чи знала про походження імені сина мама Сергія, дуже малоймовірно, але на 11 липня припадає і день Ангела Сергія у церковному православному календарі, тому, мабуть, так і вирішили назвати...

Перед парадним входом до школи №2 у Літині встановлено дві меморіальні дошки літинчанам, які є прикладом у житті, як і Сергій Собко, учням...

І мужньому воїну першої російсько-української війни, полеглому в січні 2015 року за Україну на Донбасі Пантелеймону Рожанському, випускнику школи, бійцеві батальйону спеціального призначення імені С.Кульчицького...

Директорка Літинської загально-освітньої школи III ступеня №2, колишня Сергієва викладачка історії *Тетяна Володимирівна Катріна* пригадує: «Сергій Антонович виховував сина у строгості, – розповідає кореспонденту вінницької газети, з якої цитуємо, пані Тетяна. – Ми, вчителі, знали про це. Якщо дізнавався про яке-небудь зауваження від учителів на адресу Сергія, то хлопцеві дома було непереливки. Цей учень запам'ятався мені своєю обов'язковістю і безвідмовністю у виконанні доручень».

*Тетяна Володимирівна Катріна
зі Станіславом Антоновичем Собком*

У вестибюлі школи, на почесному місці, виставлена дошка з матеріалами про Героя України, випускника школи Сергія Собка.

Слід сказати, що у Літинській школі №2, трудами директорки Тетяни Катриної історії України і національно-патріотичному вихованню учнівської молоді приділяється велика увага.

Не на останньому місці і батьки Сергія, батько Станіслав Антонович, народжений у селі Бронниці Могилів-Подільського району, син воїна Другої світової війни *Антон Собка*, і мама Ольга Дорофіївна, донька воїна Другої світової *Дорофія Романюка*, з села Демківка

Тростянецького району, медсестра районної лікарні.

Школу закінчив із золотою медаллю

– У Сергія велика схильність до гуманітарних наук, особливо до історії, – додає Тетяна Володимирівна, – тому, очевидно, й меншого свого сина він назвав Северином... на честь народного героя Северина Наливайка... Шкода, немає зараз у місті Сергієвої вчительки Олени Василівни Радзівської, от хто б вам розповів про нього чимало цікавого...

Клас, де навчався майбутній Герой України

А вчителька *Надія Іванівна Тимчишина*, вона викладала Сергієві українську мову і літературу, тепер разом з учнями і колегами у вільний час в'яже у спортзалі школи для наших бійців маскувальні сітки...

Надія Іванівна Тимчишина

– Рідну мову Сергій дуже любив, – каже вчителька, – завжди розмовляв українською й іншим говорив, що мова – це душа українського народу, за неї постраждало багато поколінь... Не лише за вишиванкою, а, передусім, за мовою у Світі ідентифікують українців...

– Декілька років тому випадково зустрілися з ним у Літині, – дещо раніше розповідала кореспонденту вінницької газети вчителька Тетяна Володимирівна, – Сергій приїздив у відпустку. Разом з маленьким сином прийшов подивитися спортивні змагання. Звернула увагу, наскільки мій учень змужнів! Подумала тоді про себе: оце еталон справжнього офіцера – розумний, сильний і великий патріот. Таким треба доручати реформувати армію і керувати нею...

Питання з вибором майбутньої професії у Сергія довго не стояло. Батько Сергія колись сам мріяв стати військовим. «Після школи подавав документи у Севастопольське вище військово-морське училище. Суворя лікарська комісія знайшла незначні вади у здоров'ї. Втім, після закінчення Вінницького педагогічного інституту (за спеціальністю математика), рік прослужив у одній з кращих у тодішньому Союзі частині 24-й мотострілковій дивізії на Львівщині. Її називали ще «залізною» дивізією. Там отримав звання офіцера. Нині капітан у відставці.

Офіцерське звання дало можливість протягом трьох років працювати у Монголії. Було це на початку 80-х років минулого століття. У цій країні дислокувалося багато радянських військ. Були й цивільні. Діяли школи для дітей радянських військових. В одній з них я викладав предмет – початкова військова підготовка.

У Монголії познайомився з офіцером на ім'я Микола Павлович. Дотепер товаришуємо. Микола Павлович закінчив службу в Одесі у чині полковника. Мав отримати генерала, але не склалося...»

– Якось Микола Павлович навідався до нас у Літин, – розповідав кореспондентові вінницької газети пан Станіслав. – Сергій тоді навчався у восьмому класі. Якраз прийшов з школи і застав гостя. Той під час розмови запитав хлопця, чи вже визначився з майбутньою професією. Син промовчав у відповідь. Тоді Микола звернувся до нас з дружиною, щоб ми на хвилинку залишили їх удвох з сином. Ми вийшли в іншу кімнату.

Станіслав Антонович каже, що не цікавився у сина, про що говорив з ним

офіцер. Дотепер не знає подробиць розмови. Хоча здогадатися було не складно. Після того звернув увагу, як хлопець став активно займатися спортом, гартувати здоров'я. У випускному класі повідомив батькам, що хоче стати військовим...», – розповідав батько Героя кореспондентові вінницької газети, звідки і беремо ці слова.

– Коли постало питання, куди поступати вчитися після школи, то я несміло запропонував спочатку свій педагогічний, мовляв, я там учився, деякі зв'язки там маю, – і не помітив у синових очах іскри захоплення, – пригадує батько Станіслав Антонович. – Тоді, може, у політехнічний...втім, ти ніколи сам велика не ремонтував... То, можливо, у медичний, га?! Син посміхнувся: «Я коли з тобою розраховуюся за той вступ?!.. Ні, вирішено – піду в Одеський військовий інститут...». І тоді я пригадав той приїзд до нас Миколи Павловича і бесіду його з сином тет-а-тет...

Курсант Одеського військового інституту, де командиром взводу у нього був Валерій Залужний, нинішній Головнокомандуючий ЗСУ

Не знали батьки й того, що «нумерологічним символом імені Сергій є цифра «1», а їх, одиниць, тут аж дві. «Одиниці» можуть домогтися у житті чого завгодно (бригадний генерал, Герой України!), оскільки не бояться труднощів (із золотою медаллю закінчив школу, з відзнакою – Одеський військовий інститут Сухопутних військ, був миротворцем у Косові, проходив навчання на курсах підвищення кваліфікації за кордоном: вивчення англійської мови (Канада), ведення бойових дій взимку (Норвегія, 2009), курси офіцерів-спостерігачів

(військова база Гоенфельс, Німеччина, 2009) та підвищений 9-місячний курс офіцерів піхоти з організації і тактики ведення бою (Форт Беннінг, штат Джорджія, США); отримав від громади Новоград-Волинського диплом «Гордість міста – 2013» у номінації «Військова доблесть». 2014-го успішно склав тести і його зарахували на навчання в один з найстаріших вищих навчальних закладів армії США – Командно-штабний коледж армії США у штаті Канзас. Вже мав їхати на навчання, але почалися бойові дії на Донбасі).

Праворуч, під час навчання у Канаді

«НАРОДНА АРМІЯ»

П'ЯТНИЦЯ, 6 ЛИПНЯ 2012 РОКУ

ПРОФЕСІОНАЛ **5**

СЛУЖАТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

Через Косово, форт Бенінг та безліч полігонів

— **С**еред особового складу нашого підрозділу виокремлюється командир 2-ї механізованої роти гвардії капітан Сергій Собко, який за сім років офіцерської служби вже п'ять разів навчався за кордоном, — розпочав свою розповідь заступник командира механізованого батальйону з виховної роботи гвардії майор Ігор Назарчук. — Після закінчення Одеського інституту Сухопутних військ у 2005 році він обійняв посаду командира гранатометного взводу. З перших днів його командири та товариші по службі помітили старанність, оптимізм, вольові якості, ініціативність молодого офіцера, у якого є бажання все осмислити, зрозуміти та закріпити здобуті знання. Не проминуло й підрозділу, як Сергія направили до Канади, аби він підвищив рівень володіння англійською мовою. Повернувшись з-за кордону, офіцер 2007 року у складі миротворчого контингенту під командуванням нинішнього ко-

кої механізованої бригади гвардії полковника Олександра Нестеренка захищав мир та спокій у Косові...

А минулоріч Сергія Собка призначили на посаду командира 2-ї механізованої роти. Він швидко завоював авторитет та довіру нового колективу. Того року командування частини направило його на дев'яти-

місячне сплановування підвищального курсу офіцера підрозділу в США, на базу, що дислокується у форту Бенінг штату Джорджія. Крім того, дев'ять років тому, 2009-го та 2009-го, Сергій Станіславович сплановував місячний курс офіцера спостережача-контролера в Німеччині, на військовій базі Хохенфельс, та 3-тижневий курс бойових дій у м. Думбос (Норвегія), де набув навичок з визивання та ведення бойових дій.

Здається, між ми-

навчанням часу на особисте життя не залишається. Вітм Сергій його знайшов, тож разом із дружиною Вірою виховує трирічного сина Івана. Офіцер зізнався, що мріє здобути академічну освіту.

— На мій погляд, Сергій Станіславович є тим майбутнім військовим керівником, який має стояти біля джерел формування нової моделі професійної армії, яка на даний час знаходиться на стадії реформування, — продовжив розповідь, про підлеглого гвардії майор Ігор Назарчук.

Повністю погоджується з Ігорем Володимировичем і його старший начальник, заступник командира бригади з виховної роботи гвардії підполковник Василь Стасів.

— Він у всіх відношеннях позитивна й приємна людина, — розповідає Василь Іванович про капітана Сергія Собка, якого анімає вже чимало років. — Хоча вислія «авторитетна людина» і схожий на штамп, але саме так можна охарактеризувати цього офіцера. Що ж стосується його професіоналізму, то він зразково виконує службові обов'язки, і до того ж добре орієнтується у тактиці, організації та веденні сучасного бою в арміях країн НАТО. Капітан Собко зміло передає свої знання й навички підлеглим, що зокрема підтвердив і нещодавній польовий вихід батальйону.

Олексій ТРИГУБ,

Собко не позбавлений логіки і кмітливості, які допомагають йому виходити переможцем із найскладніших ситуацій, 27 липня 2014 року батальйонна тактична група під керівництвом Сергія Собка разом із десантниками 95-ї бригади взяла стратегічний плацдарм Саур-Могила. Його батальйон

забезпечував вихід підрозділів Збройних сил і Державної прикордонної служби з оточення біля кордону з Росією на ділянці від Петрівського до Міусинська. Комбат Сергій Собко став одним з героїв фільму «Рейд. Сила нескорених».

Учасники знаменитого рейду українських десантників разом з Президентом України Петром Порошенком. Другий праворуч – Сергій Собко.

Протягом липня-вересня 2014 року підрозділ під керівництвом Собка виконував завдання на території Луганської області.

На Дебальцевському плацдармі

Герої України Сергій Собко і Володимир Гринюк

Саур-Могила

Хроніка боїв з Інтернету

Саур-Могила, меморіальний комплекс пам'яті полеглих у минулій війні з гітлерівцями, височить поблизу містечка Сніжне. Це спочатку була піраміда з каменю вапняку, із зіркою на горі. З гарматами на кутах майданчика навкруги.

Монументів полеглим солдатам війни 1941-1945 років у СРСР було зведено чимало. Найвідоміша у нас – Мати-Україна у Києві. Таких їх було зведено лише дві. У Києві і Сталінграді, нині – Волгограді. Стоять вони повернуті одна до одної, якщо дивитися зверху на плані. Знаходимо в Інтернеті їх опис: «Та, що у Волгограді, – божевільна, скажена тітка, з відкритим у крику ротом і перекошеним обличчям, в одній руці меч, яким вона з погрозою замахується, друга рука здійснена догори, чи то махає, чи то підмогу кличе, тілом вона повернена на нашу, а обличчям обернулася назад, ну, точно підмогу кличе.

А наша, та що в Києві, спокійна, мовчки з незворушним обличчям, дивиться вдалину.

І показує тій, скаженій, що в неї в одній руці є щит, для оборони, а в іншій – меч, щоб дати здачі».

Вона не замахується мечем, вона його просто показує. Скульптори, які їх зробили, були філософами і почасти пророками».

У вересні 1967 року біля Сніжного встановили новий пам'ятник – 36-метровий залізобетонний обеліск, облицьований гранітом, із кімнатою бойової слави усередині і 9-метровою чавунною фігурою радянського солдата біля підніжжя, що стоїть обличчям на захід, звідки, очевидно до літа 2014 року чекали нової агресії...

А вона прийшла несподівано з-під самого боку, звідки ніхто й не сподівався...

Існує українська легенда про козака Савура, який: *«стояв на чатах біля вежі й запізно помітив татар, які підкралися до козацької сторожі. Козаки не встигли запалити діжки. Відважний січовик вступив у бій. Побратими довго не підпускали чужинців до вежі. Щоби повідомити сусідні чати про напад татар, козак Харциз обілляв себе смолою і підпалив. Як тільки полум'я обійняло сміливець, побратими стали відступати. Татари оточили Савура, та він не здавався, а відбивався. Бусурмани накинули на нього аркан, стягли з коня та посікли шаблями. І тут вся земля навкруги загула. На місці бою виросла велика могила. Рідна земля піднялася, щоб далі було видно живе полум'я.*

Гул і світло вогню почули на Січі. Запорожці примчали на допомогу. Вони поховали порубане тіло Сави-Савура на горбі й шапками насипали вершину могили.»

Літо 2014 року.

«Бої за Саур-Могила влітку 2014 року – бойові дії під час війни на сході України за утримання контролю над курганом Саур-Могила (278 м), розташованим в Шахтарському районі Донецької області. В ході боїв проросійські сили були вибиті з кургану, проте після серпневого вторгнення регулярних військ РФ висота перейшла під контроль самопроголошеної ДНР. Стратегічна важливість висоти пов'язана з тим, що вона

підноситься над прилеглими степовими просторами, дозволяючи контролювати велику ділянку кордону України з Росією. З вершини кургану проглядається територія радіусом в 30-40 кілометрів.

За час, протягом якого висота контролювалась проросійськими силами, вона була перетворена на укріплений пункт, який дозволяв їм вести спостереження за постачанням південного угруповання Збройних сил України та коригувати обстріли цього угруповання з території Росії.

Упродовж боїв у червні-серпні 2014 меморіальний комплекс отримав значні пошкодження. Повалилася фігура солдата, її уламки розсіяні. Сильно постраждали пілони, барельєфи і сам обеліск, який отримав ряд наскрізних пробоїн. Остаточо стела впала 21 серпня 2014 року.

5 червня 2014 на південь від висоти українські війська за підтримки авіації вели бої з терористичними угрупованнями, які намагалися прорватись в Україну з території

Росії в районі митного пункту Маринівка, напад був відбитий.

7 червня 2014 загони проросійських сил зайняли курган.

8 червня 2014 року у ЗМІ з'явилися повідомлення, що озброєні формування терористів зміцнилися в місті Сніжне, на північ від висоти. Пізніше було встановлено, що цей загін російських найманців зайшов 5-6 червня, мав чисельність порядку 40 чоловік і 3 одиниці БТР. 12 червня, зважаючи на необхідність повернення контролю над кордоном з РФ з метою унеможливлення потрапляння на територію України терористичних угруповань, військової техніки та забезпечення українські війська на півдні Донецької області перейшли в наступ вздовж кордону з Росією. В районі висоти відбувся бій, коли збройні формування терористів атакували колону українських військ 79-й бригади.

2 липня українські війська розпочали штурм висоти.

3 липня секретар РНБО Андрій Парубій повідомив, що за результатами масованих артилерійських ударів сил АТО на стратегічній висоті Саур-Могила знищений опорний пункт бойовиків, знищено зенітну установку терористів і крупнокаліберний кулемет».

Влітку у донбаському степу спекотно і душно, часто і дихати немає чим, а ще як війна... Як тут не згадати славну пісню на слова Миколи Негоди і музику Анатолія Пашкевича, у виконанні незрівняної народної

артистки України, світлої пам'яті Раїси Кириченко «Степом, степом...».

Степом, степом йшли у бій солдати.

Степом, степом – обрїй затягло.

Мати, мати стала коло хати.

А навкруг в диму село...

26 липня зведена батальйонно-тактична група (БТГр) «Колос» 51-ї механізованої бригади була відправлена в район Саур-Могили з метою розблокування українських військ, оточених у Секторі Д.

Степом, степом розгулись гармати.

Степом, степом – клекїт нароста...

Степом, степом падають солдати.

А навкруг шумлять жита.

27 липня 2014 року батальйонна тактична група під керівництвом Сергія Собка разом із десантниками 95-ї бригади взяла стратегічний плацдарм Саур-Могила. Його батальйон забезпечував вихід підрозділів Збройних сил і Державної прикордонної

служби з оточення біля кордону з Росією на ділянці від Петрівського до Міусинська.

Комбат Сергій Собко став одним з героїв фільму «Рейд. Сила нескорених».

Протягом липня – вересня 2014 року підрозділ під керівництвом Собка виконував завдання на території Луганської області.

На початку 2015 року брав участь у боях в районі міста Дебальцеве, зі своїми бійцями виходив з оточення.

«28 липня БТГр прибула на місце. Близько десятої години ранку 380 воїнів групи виступили маршем з боку селища Первомайськ. Під час розгортання підрозділу для наступу, артилерія проросійських сил завдала по ним ударів, і з 11:00 до 14:00 підрозділ втратив загиблим Віктора Хмелецького і 18 чоловік пораненими.

Степом, степом – людям жито жати.

Степом, степом даль махне крилом...

Мати, мати жде свого солдата.

А солдат спить вічним сном.

Попри обстріли, підрозділ зайшов на висоту до 8–9 вечора, проте за наказом командира БТГр Павла Процюка до 4 ранку відійшов з висоти для уникнення артилерійських ударів з російської сторони, на зворотній схил кургану.

Начальник Генштабу ЗС України Віктор Муженко повідомив про взяття Саур-Могили під контроль Збройних сил України.

Станом на 4 серпня щодо Павла Процюка два дні тривали слідчі дії у прокуратурі, – справа торкалася невиконаного завдання і «підозріло низьких втрат», що давали підстави для сумнівів у тому, що бої за висоту були.

6 серпня стало відомо, що Процюка було відсторонено з посади. На зміну йому командиром БТГр «Колос» було призначено підполковника Миколу Капіноса, позивний «Нептун».

5 серпня загинув в ході штурмових дій підрозділами 25-ї бригади у боях за Саур-Могилу радіотелефоніст старший солдат Юрій Пріменко.

6 серпня у бою під Саур-Могилою поліг солдат 27-го полку Олександр Шляхтич.

7 серпня миколаївські десантники встановили на Саур-Могилі пам'ятний знак на честь загиблих в боях за Україну. Того ж дня загинув у бою старший лейтенант 51-ї бригади Валентин Прихід.

8 серпня при зачистці після зайняття приміщень терорист у засідці вистрелив з близької відстані старшому солдату 51-ї бригади Артему Карабану в груди, куля пройшла над захисною пластиною бронезилета. Мі-8 намагався забрати поранених, його підбили терористи. Врешті вдалося вивезти військовим автомобілем, серце Артема зупинилося на під'їзді до Амвросіївки.

*Йшли селом, йшли селом партизани
По селі українській невільній землі,
І у кожного зброя була за плечами,
І у кожного смуток і біль на чолі.*

*Їм сумно за всю Україну
За ту спалену хату, за зрубаний сад,
За ту пісню, що чути колись солов'їну,
Але їм вже не було дороги назад.*

*Бо дорога назад – то неволя,
А у лісі ховатися не будемо ми.
Ми підемо вперед і здобудемо волю,
України своєї ми вірні сини.*

*Хто з них пісню почав – я не знаю,
Та вона розлетілась на весь рідний край,
Щоби знали усі – Україна повстала,
Хай летить наша пісня аж за небокрай.*

*І не всі повернуться із бою живими,
І не всіх зустрічатиме рідна сім'я,
Пам'ятайте же їх,
пам'ятайте такими,
Пам'ятай же ти їх, українська земля.*

7 серпня сепаратисти остаточно залишили Саур-Могилу. Звідси терористи, довгий час до взяття висоти, обстрілювали українських військових та ряд населених пунктів.

7 серпня відбувся остаточно вдалий штурм. Ігор Гордійчук безпосередньо керував операцією, в тому числі розвідниками окремої добровольчої роти при штабі АТО (командир Костянтин В'югін).

Бійці з підрозділу «Крим» та десанту 25-ї бригади, під вогневою підтримкою техніки

51-ї бригади, прорвалися на Саур-Могилу зі сторони кафе, перебрали контроль над спостережним пунктом на її вершині. З іншого (північно східного) боку піднімалися підрозділи ОДР «Харків» та «Луганськ» Полковника Ігоря Гордійчука.

Гордійчук повернувся в штаб Краматорська 9 серпня.

17 серпня він повернувся на курган.

18 серпня запланована ротація захисників Саур-Могили, операцією керував

полковник Петро Потехін. Потехін повів на Саур-Могилу 8 вояків 25-ї повітряно-десантної бригади (в тому числі рядовий Денис Міщенко), 9 добровольців-розвідників 4-ї роти 42-го батальйону тероборони та 8 розвідників ОДР підрозділу «Харків» (старший групи підполковник Олександр Мельниченко), до них приєдналася група артилерійських коректувальників з непрацюючим обладнанням. Вони залишили висоту наступного дня, при вивозі поранених.

Після ротації групи «Крим» Гордійчук лишився на Саур-Могилі та продовжував коректування вогню. Сержант Центру розмінувань Сергій Бруска при виконанні завдань по розмінуванню Саур-Могилі під обстрілами противником – незаконні збройні формування і військові підрозділи Російської Федерації – з РСЗВ БМ-21 «Град» та мінометів, зазнав осколкового поранення правої руки, однак продовжував виконувати завдання протягом двох діб, доки не виконав роботу в повному обсязі.

На Саур-Могилі кам'янецькі сапери перебували з 18 по 24 серпня, відходили по російських тилах 60 кілометрів та наприкінці потрапили в «гуманітарний коридор» під Іловайськом.

17 серпня на блокпосту зазнав поранення у плече солдат 51-ї бригади Дмитро Герасимик. В Авдіївці надали медичну допомогу та витягли кулю, дорогою в Дніпропетровськ терористи обстріляли автобус з пораненими, осколок влучив в голову Дмитру. Помер у дніпропетровському шпиталі від тяжкого поранення у голову.

19 серпня під час масованого нальоту полковник Потехін важко поранений, загинув десантник Володимир Кандела, поранених евакуювали.

20 серпня під час артнальоту й атаки знекровлений підрозділ 51-ї бригади відходить з Петровського, коректування велося по мобільних телефонах, з цього дня прикордонний район практично був зайнятий

російськими військами. Захисники Саур-Могили перебували в повній ізоляції – до найближчого українського підрозділу було 40 кілометрів.

21 серпня 2014 року від отриманих пошкоджень від артилерійського вогню стела остаточно впала.

Вдень **23 серпня** російські війська починають наступ на південному відтинку

фронту сектора «Д», 24-го вранці Ігор Гордійчук (позивний «Сумрак») продовжував передавати дані про просування ворожих сил, однак українська артилерія вже не могла ними скористатися – їй довелося відійти від Саур-Могили під російськими ударами.

24 серпня відбувається черговий штурм висоти, танки стріляли прямим наведенням, кавказькі найманці атакували оборонців Саур-Могили, атака відбита із численними втратами противника.

Бійці говорили Гордійчуку про недоцільність утримання висоти в аж такому глибокому тилу противника, однак він не збирався відходити без наказу. Наказ про відхід надійшов пізно ввечері 24 серпня, на той час Саур-Могила була в щільному кільці – машина 3-го полку спецназу, котра прорвалася для порятунку поранених, була розстріляна російськими найманцями в Петровському. Пораненого Івана Журавльова полонили, решту ранених найманці добили; загинув Темур Юлдашев («Тренер»).

Гордійчук віддає наказ про відступ вночі 25 серпня після 12 діб оборони Саур-Могили; група з оточення виходила ночами, рухалися до найближчих українських підрозділів. На той час це було вже оточене російськими військами угруповання сектору «Б» генерала Хомчака під Іловайськом. Група пройшла по ворожих тилах близько 60 кілометрів та приєдналася до українських військ під Многопіллям.

Розвідувально-штурмове відділення 40-го батальйону територіальної оборони капітана Андрія Вовкуновича виходило у боях з оточення бойовиків з-під Саур-Могили, де вели бої 2 тижні. Група потрапила в оточення, коли терористично-російські сили зайняли Амвросіївку. Відходили без важкої техніки – пішки, у формі, зі зброєю, використовували тактику заплутування – робили вигляд, що йдуть в один бік, рухалися у інший. Група з 21 вояка пробиралася 16 діб – ночами, вийшла без поранень та вбитих.

1 вересня Міністерство внутрішніх справ України визнало відхід українських військових із Саур-Могили. Інформації про захоплення Саур-Могили та Амвросіївки бойовиками і підрозділами регулярної російської армії з'явилася в ряді засобів масової інформації майже за тиждень до того, проте в РНБО це заперечували.

8-9 вересня з ознаками тортур надійшли тіла українських військових, які загинули під час боїв проти терористів. Волонтери, повідомляють, що випадків, коли над

військовими знущалися терористи, достатньо. Останки бійців, котрі знайшли на місці польового табору біля Саур-Могили: тіла спотворені до невпізнання. Офіцер сил військово-цивільної співпраці Юрій Стоянський: «Там були сліди катувань – відрубані фаланги пальців, руки викручені, шматки тіл, сліди задушення були». Терористи жорстоко катували українських полонених захисників Саур-Могили. За перший тиждень вересня знайдено тіла 18 загиблих українських воїнів біля Саур-Могили, повідомив керівник волонтерів, голова ВГО «Союз «Народна пам'ять» Ярослав Жилкін. Також виявлено братську могилу, в якій поховано не менше п'яти осіб.

За **13-14 вересня** пошукова група ВГО «Союз «Народна пам'ять»» виявила під Іловайськом 26 тіл загиблих українських військових: «За останній час співробітники організації знайшли останки 39 тіл військовослужбовців України: 18 в районі Саур-Могили, 21 – в районі Іловайська, де робота триває. Останні вісім останків воїнів

були виявлені в Іловайську прямо на полі, поряд з розбитою бронетехнікою».

6 жовтня 2014 пошуковці ВГО «Союз «Народна Пам'ять»» виявили тіла шістьох українських військових поблизу Саур-Могили, всі тіла лежали в окопі посеред поля, присипані землею.

9 жовтня 2014 радник міністра оборони Олександр Данилюк повідомляє, що має підтвердження щодо складання іспитів курсантами Коломенського вищого артилерійського командного училища – здійснювали артилерійські обстріли українських позицій на Саур-Могилі: «Отримано підтвердження, що в артилерійських обстрілах українських позицій на Саур-Могилі з території РФ, брали участь в тому числі курсанти Коломенського вищого артилерійського командного училища, які в такий спосіб здавали державні іспити».

Собко Ольга Дорофіївна

Собко Станіслав Антонович

Сергій у дитинстві

Сергій Собко, учень школи

Літинська школа-лицей №2

З однокласницею

З однокласниками на святі

*Під час навчання
в Одеському військовому інституті*

Підготовка до параду, 2005 р.

Під час випуску

Під час навчання у Канаді

Під час навчання у США

Миротворча місія в Косово

2014 р.

Герої України Сергій Собко і Володимир Гринюк

*Президент України Петро Порошенко вручає
Сергію Собку Золоту Зірку Героя України*

*З Президентом України Леонідом Кравчуком,
у День Прапора, 2015 р.*

*Літинський музей, колись – в'язниця,
звідки утік Устим Кармелюк*

*Панорама центру Літина і меморіалу Слави
Героїв минулої війни*

ЛЮДИНА РОКУ
2016

ДИПЛОМ

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

СОБКО

Сергій Станіславович

– Герой України

– переможець конкурсу на звання
„Людина року” в номінації

„РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛІДЕР”

Голова Вінницької
обласної державної
адміністрації

**Валерій
Коровий**

Голова Вінницької
обласної Ради

**Анатолій
Олійник**

серпень 2016 року

ПЕРЕМАГАЄМО

СЕРГІЙ СОВКО

(нар. 1984)

підполковник Збройних Сил України,
командир
128-ї окремої гірсько-піхотної бригади

Герой України

З початком російської збройної агресії командир механізованого батальйону 30-ї ОМБр майор Сергій Совко виконував бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції.

Протягом липня-вересня 2014 року підрозділ під командуванням Собка виконував завдання на території Луганської області.

27 липня 2014 року батальйонна тактична група під командуванням Сергія Собка разом із десантниками 95-ї бригади виконала стратегічну висоту Савур-могила. Його батальйон забезпечував вихід підрозділів Збройних сил і Прикордонної служби в оточенні біля кордону з Росією на ділянці від Петрівського до Міуського.

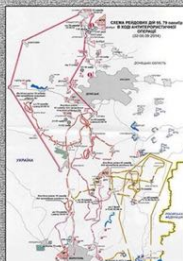
На початку 2015 року брав участь у боях в районі міста Дебальцево, зі своїми бійцями виходив з оточення.

За час війни Сергій Собко отримав звання підполковника, був призначений на посаду заступника командира бригади.

З 2016 року підполковник Собко проходить підготовку з підвищення кваліфікації і в службах Національного університету оборони України імені Івана Черняківського.

Після двох років на фронті, підполковник Собко навчався у Національному університеті оборони України імені Івана Черняківського, а також пройшов підвищення кваліфікації у Командно-штабному коледжі Армії США за військовим освітнім програмом JMWG.

З серпня 2017 року – командир 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади.

Сторінка бюлетеня

Районний конкурс вишиванки «Ми - українці»

До участі в конкурсі запрошують колективи організацій, установ та підприємств району, усі бажать різноманітні мотивації від ювії і сталі.

Програма конкурсу передбачає: демонстрація вишиванки, представлення колективу чи історії вишиванки (до 3-х хвилин), фотозвіт, нагородження учасників конкурсу.

Критерії оцінювання: унікальність, відповідність національним традиціям, оригінальність, органічне поєднання національних елементів традицій сучасної тенденції, створення образу поєднаним і національними традиціями.

Переможці конкурсу будуть визначатися у наступних номінаціях:

- краща організація у вишиванках;
- краща чоловіча вишиванка;
- краща жіноча вишиванка;
- краща дитяча вишиванка;
- краща старовинна вишиванка;
- краща сучасна вишиванка;
- найкращий умілець у вишиванках;
- найкраща робота у вишиванках;
- найоригінальніша вишиванка.

Визначати та нагороджувати переможців будуть члени журі конкурсу. Переможці районного конкурсу вишиванки «Ми - українці» нагороджуються дипломами та подарунковими подарунками за району кошти сектору у сумарній сумі, мовою та створення ЛІТИНСЬКОГО СОЦІАЛЬНОГО РАЙОНУ.

Бажайте приїждати участь у районному конкурсі вишиванки «Ми - українці» - запрошуємо до присутності за адресою смт. Літин, вул. Соборна, 7, районна адміністрація. Детальні інформації за тел.: 2-13-21, 067-282-94-08.

Координатор Наталія Романюк або е-мэйл: litin_vivshivanki@ukr.net

Завжди завжди та завжди учасника можна знайти на офіційному сайті Літинської районної адміністрації.

Завжди на участі у конкурсі приймається сектором у

Герой України став комбригом, а йому тільки 33!

Підполковник Сергій Собко, Герой України, призначений командиром 128-го окремого аеріально-піхотного бригади Збройних Сил України. Філіп прозваний «підполковник і його батько Станіслав Собко, вчитель Літинської СШЗІ №10, №2.

Підполковник Собко — представник нової еліти української армії. Здобув медаль у війні, червоний Віночок Об'єднаного інституту Сухопутних військ, заочно навчався в Національному університеті оборони України. Здобув сертифікати про айбсьому освіту в чотирьох країнах.

Про його участь у бойових діях на Донбасі розповідає документальний фільм «Грибу», знятий на основі реалітій події А.Ю. 11 липня 14, 01 квітня 2015 року. Тільки тридцять три.

Надавши паролівський повноваження з-за океану, де йому це напевно за національними інтересами військової служби командир армії США. На навчання вступив в історичну заступника командира 30-ї окремої механізованої бригади. У цьому підрозділі обіймав посади від ко-

Батько Станіслав Антонійович, Шейде, майбутній Тобі трохи підтримав — якось зупинив Героя, поранити який можна поїхати на обласній Дніпро-Дніпровській в області Торе. Скоріо Станіславовичу присвоєно звання Героя України, — каже

Автор книги Вадим Вітковський з батьком Героя Станіславом Антоновичем Собком і директоркою школи №2 смт Літина Тетяною Володимирівною Катріною

РЕЙД

Документальний фільм «Рейд. Сила нескорених» знятий свіжими слідами подій на фронті «Військовим телебаченням України» у співробітництві з Film.ua і вперше показаний у 2015 році.

З Інтернету: «Фільм розповідає про події наприкінці серпня – початку вересня 2014 року, коли на сході України була проведена повномасштабна військова операція з активного контрнаступу на всій лінії фронту та тотальної ізоляції зони конфлікту від військового забезпечення з боку Російської Федерації.

Першу ділянку коридору пробили десантники 25-ї бригади. Далі рейд в тилу терористів провели бійці 95-ї бригади. Під час переправи через річку Міус, незважаючи на обстріли з території Росії, десантниками було врятовано три тисячі людей. Успіхи української армії призвели до того, що 24 серпня 2014 року Росія ввела свої війська на

схід України, внаслідок чого важка поразка під Іловайськом спонукала українську владу до укладення Мінського перемир'я в рамках контактної групи Україна–Росія–ОБСЄ із залученням представників сепаратистів.

Ідея фільму народилася в радника міністра оборони з питань комунікацій Олексія Макухіна після прочитання інтерв'ю американського військового експерта Філіпа Карбера, в якому той заявив, що українські десантники з 95-ї бригади зробили найдовший рейд збройного формування у військовій історії світу. «Це понад 400 кілометрів. Ми починаємо фільм із цього рейду, який дозволив українській армії звільнити територію. Потім росіяни почали активніше використовувати свою артилерію і 24 серпня ввели свої війська – сталася Іловайська трагедія. Після цього були вже інші рейдові операції, які допомогли зупинити наступ ворога, що планувався за двома напрямками – на Маріуполь і Харків, і змусили ворога сісти за стіл переговорів», – розповів Олексій Макухін.

Робота над «Рейдом» тривала з кінця липня 2015 року та була завершена 11 жовтня того ж року. Фільм зняли Центральна телерадіостудія Міністерства оборони України («Військове телебачення України») у партнерстві з кінокомпанією Film.ua.

Радник міністра оборони з питань комунікацій Олексій Макухін заявив, що стрічку знімала та ж команда, що створила документальний телефільм «Аеропорт», присвячений «кіборгам», захисникам Донецького аеропорту, прем'єра якого відбулася в травні 2015 року. Стрічка не має режисера, а його обов'язки виконували режисер монтажу, автор сценарію, продюсер та радник міністра оборони Олексій Макухін. Інтерв'ю в героїв фільму брали як журналісти Центральної телерадіостудії Міноборони, так Олексій Макухін і сценарист Олексій Гончарук. Для запису інтерв'ю з героями стрічки журналістська команда їздила за 15 кілометрів до лінії зіткнення. Їй вдалося взяти інтерв'ю у 22-х військових, серед яких

начальник Генерального штабу Віктор Муженко, командир 95-ї окремої аеромобільної бригади ВДВ, а нині командувач ВДВ, генерал-майор, Герой України Михайло Забродський, заступник командувача ВДВ генерал-майор Юрій Содоль, американський військовий експерт Філіпп Карбер, колишній генерал і командуючий сил НАТО Веслі Кларк й українські десантники. Деякі сцени фільму були спеціально реконструйовані на полігонах.

Прем'єра телефільму «Рейд» відбулась 12 жовтня 2015 року в київському кінотеатрі «Україна», яку відвідали українські десантники та Президент України Петро Порошенко. Телевізійна прем'єра відбулась 14 жовтня 2015 року, у День захисника України, в ефірі ряду загальнонаціональних каналів: «Інтер», «Україна», «UA: Перший», ICTV, «СТБ», 5 канал та «Еспресо TV».

Комбат Сергій Собко став одним з героїв фільму «Рейд. Сила нескорених».

3 серпня 2017 року – командир 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади.

На екрані – Президент України Петро Порошенко, за ним з глибини екрану крокують Герої України, перший праворуч – наш земляк і герой цієї книги, Герой України Сергій СОБКО.

– Дорогі співвітчизники, 14 жовтня, Покрову Пресвятої Богородиці ще наші далекі предки, січовики-запорожці, зробили своїм військовим святом, і відтоді не одне покоління українців, борців за її незалежність та свободу відзначали його як день козацької слави та звитяги. Ось чому минулого року саме 14 жовтня ми обрали до дня захисників України...

За півтора року ми створили нове боєздатне військо. Нова Українська армія зламала плани Кремля і зупинила рух найбільшої військової сили на континенті.

Фільм, який ви сьогодні побачите, присвячений лише кільком тижням війни, героїчній сторінці нашої новітньої історії, і ви

не просто побачите, але кожним нервом відчуєте історію про унікальну операцію українських військових, про кількасот кілометровий рейд наших бригад тилами окупаційних військ та бойовиків. І в той час, коли терористи та російська солдатня окопувалися у житлових масивах та ховалися за спинами цивільного населення, українські воїни у відкритому полі демонстрували військову майстерність, мужність та героїзм.

Завдяки їхньому героїзму та мужності агресор змушений був пересісти зі своїх палаючих танків за стіл переговорів. І я маю велику честь представити вам чотирьох Героїв України, чий приклад виховає та надихатиме не одне покоління захисників України: це – генерал-майор Михайло Забродський, майор Ігор Герасименко, майор Олександр Порхун та підполковник СЕРГІЙ СОБКО.

– Служу народу України! –
відрапортував Сергій.

Голос диктора: наприкінці літа й на початку осені 2014 року українські десантники

здійснили низку унікальних рейдових операцій. Це дозволило зупинити російську агресію. Герої фільму – безпосередні учасники подій. Вони і розповіли про це особисто...

Що таке рейд? Це – тактичні дії військ, сутність яких – рух територією ворога, захоплення або знищення об'єктів супротивника, дезорганізація управління його військами і роботи у тилу, а також вихід у новий район і його захоплення.

Диктор: липень 2014-го. Українські війська проводять успішні операції по звільненню окупаційних місць Донецької і Луганської областей від терористів. 4 липня звільнено Артемівськ, 5-го Слов'янськ і Краматорськ...

Росіяни бачили, що вони програють, і тому кремль кинув ще більші сили на війну, особливо на південно-східній ділянці. Через це українські війська були затиснуті у вузькій смузі між кордоном з росією і територією, яку контролювали бойовики.

– Виникла ситуація, коли уже у першій декаді липня почалися обстріли, – сказав у коментарі генерал-полковник Віктор Муженко, начальник Генерального штабу ЗСУ у 2014 році, керівник АТО, – в тому числі, і з території російської федерації по наших військах, які здійснювали охорону державного кордону... І тому ми змушені були, щоб вивести це угруповування, і для цього було сплановано рейд 95-ї бригади...

Диктор: першими у бій пішли бійці повітряно-десантної бригади, вони мали створити коридор і закріпитися між Шахтарськом і Торезом, щоб забезпечити виконання основного завдання 95-ї аеромобільної бригади...

На той час ворог скрізь мав своїх агентів. Заради дотримання секретності, командування обмежило коло осіб, які знали мету операції...

На кожному етапі операції у військових не було права на помилку. Якби десантники зупинилися на одній із стадій, невідомо,

скільки українських бійців потрапило б в оточення біля кордону з росією і скільки б смертельної зброї було б доставлено бойовикам із території сусідньої держави...

Десантники 95-ї бригади пішли другою основною хвилею до Петрівського, щоб об'єднатися з бійцями 30-ї механізованої бригади і разом піти на штурм висоти Саур-Могила...

Сергій СОБКО: «Батальйонно-тактична група моя безпосередньо рухалася попереду бойових порядків бригади... Правильно ви сказали, це був такий коток потужний, який включав у себе, як танкові так і механізовані війська...

Один такий цікавий момент був, ця картина завжди стоїть перед очима. Я стояв за 400-500 метрів від Саур-Могили, керував підрозділами і на верху постамента на могилі був прапор-триколор, і до мене вийшов полковник Забродський, запитав чи спостерігаю я той триколор... треба його звідти забрати... даю команду командирю

танкової роти, командир танка отримав завдання... з першого пострілу, що влучив під основу цього прапора і прапор гарно полетів до землі...

Буквально за годину-півтори нам удалося зайняти південно-західну частину населеного пункту Степанівка, за нами уже підтягнулися підрозділи 95-ї бригади, в цілому, щоб повністю визволити Степанівку, ми витратили близько тижня...

Диктор: під загрозою оточення на лівому березі річки Міус опинилися три тисячі військовослужбовців і 250 одиниць техніки...

..Я був вражений мужністю десантників, їхнім професіоналізмом, ніколи я взагалі не чув, щоб хтось сказав «ні!» своєму командирі, чи не пішов виконувати завдання...»

Усі рішення Сергій Собко найчастіше приймає самостійно, є прекрасним лідером, оскільки дуже активний і цілеспрямований (курсант військового інституту – від командира взводу батальйону – до заступника командира 30-ї окремої механізованої бригади

– слухач командно-штабного коледжу армії США, навчався за міжнародною військовою освітньою програмою ІМЕТ...

На початку 2015 року брав участь у боях в районі міста Дебальцеве, зі своїми бійцями виходив з оточення.

З Інтернету:

27 липня 2014 року батальйонна тактична група під керуванням майора Собка С.С. входила до складу сил, яким було поставлено завдання з узяття гори Саур-Могила. Завдяки вмiлим i професiйним дiям офiцера, цей стратегiчний плацдарм було взято в найкоротшi термiни та з незначними втратами. Збройні сили України одержали першу велику перемогу над ворогом. Протягом липня–вересня ввiрений пiдроздiл захищав суверенiтет i територiальну цiлiснiсть України на територiї Луганської облaстi, продемонструвавши приклад мужностi, професiоналiзму та вiрцевого виконання поставлених завдань. Указом Президента України вiд 23.03.2015 № 164/2015 «Про

присвоєння С. Собку звання Герой України» за особисту мужність, самовідданість та високий професіоналізм, виявлені під час захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, присвоєно звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка».

Одним з перших журналістів, кому пощастило поспілкуватися особисто з батьком Героя і телефоном, хоч і недовго, з ним особисто, був відомий вінницький журналіст, власний кореспондент газети Верховної Ради України у Вінницькій області *Віктор Скрипник*, який надав авторові запис своєї бесіди:

***Комбат Сергій Собко:
«Без моїх бійців-героїв
я б не став Героєм»***

Наприкінці дня у понеділок, 30 березня, журналісту RIA вдалося додзвонитися в зону АТО до нашого земляка з Літина, комбата 30-ї окремої механізованої Новоград-Волинської бригади Сухопутних військ підполковника Сергія Собка. Тиждень тому, 23 березня, президент присвоїв Сергієві звання «Герой України».

– Золота зірка комбата – це нагорода кожного бійця батальйону, – приємним виразним голосом говорить по телефону підполковник. – Тому дуже прошу, коли згадуєте про мене, обов'язково пишiть про бійців батальйону – солдатів, сержантів, прапорщиків, офіцерів. Без них командир – ніхто. Це їхня заслуга в тому, що нам вдалося зробити – і висоту взяти (йдеться про Саур-Могилу – *Авт.*), і в інших боях вийти переможцями. У мене дуже надійні бійці. Все

винесли на своїх плечах. Без них, героїв, я б не став Героєм.

Комбат каже, що в їхньому батальйоні є ще один Герой України.

– Я особисто підписував і подавав документи на присвоєння найвищого звання командир роти капітану Володимиру Гринюку, – продовжує підполковник Собко. – Радий, що до моєї пропозиції дослухалося керівництво АТО, Міноборони і держави. Та ще й так сталося, що нагороду нам присвоїли і вручали в один день, 23 березня. Після цього разом з ротним сфотографувалися.

З Володимиром Гринюком

За словами співрозмовника, після повернення з Києва він вишикував батальйон і подякував кожному бійцеві за отриману нагороду. Так і сказав: «Це нагорода кожного з вас».

– Перемир'я відчувається? – запитую комбата.

– У порівнянні з тим, що було, звичайно, відчувається. Але сутички продовжуються. Сьогодні нас знову обстрілювали.

– Скажіть, стажування в арміях країн НАТО – США, Канаді, Німеччині, Норвегії – допомогло під час бойових дій на Донбасі?

– Вивчення стандартів армій країн НАТО дало дуже багато. Постійно їх використовую. Найбільше це стосується тактики організації та ведення бою. Особливо ефективними є уроки американської армії. В цьому переконався на практиці під час проведення бойових операцій.

– Знаю, що ваша сім'я упродовж усіх десяти років служби змушена винаймати житло. Здавалося б, мали після повернення з миротворчої місії в Косово такому офіцерові

мали б надати квартиру. Та й тепер у вас вже висока посада. Можливо, є якісь зрушення?

– Є, але незначні. Почали компенсувати кошти, які сплачуємо за те, що винаймаємо житло.

– Батько розповідав, що у восьмому класі у вас відбулася розмова з другом вашої сім'ї – полковником на ім'я Микола Павлович. Причому, він захотів розмовляти тет-а-тет, тому попросив батьків залишити вас удвох у кімнаті. Невже полковник так переконав у виборі майбутньої професії?

– Ви й про це знаєте? – усміхається у відповідь. – Саме так воно й було. Після тієї розмови я не уявляв для себе іншої професії, як військового. Нітрохи не шкодую, що обрав її. Навіть тепер, коли на Сході війна і зі зброєю у руках захищаємо землю.

На закінчення підполковник Собко просить висловити подяку всім, хто привітав і продовжує це робити його особисто і батьків з нагородою. Особливі вітання просить передати колективу учнів і вчителів рідної школи, Літинської СШ №2. Називає ім'я Олени Василівни Радзієвської. Каже, нехай не

ображаються інші педагоги, всі вони достойні похвали, але кращого класного керівника, кращого вихователя, як Олена Василівна, її вдячний учень не зустрів у своєму житті. Просить вчительку згадати солдатський вальс на випускному, значки у формі сердечок, які вона начепила на знак любові кожному учневі свого випускного класу.

– Хочу, щоб мої земляки знали: Зірка Героя не змінила мене, – наголошує комбат. – Я залишаюся таким, як був – люблю своє містечко, його людей і прагну миру для рідної держави. Маю велике бажання приїхати додому, обійняти маму й батька, переступити поріг школи, як робив це завжди раніше, зустрітися із друзями й знайомими, пройтися вуличками, сходити на ринок, у парк, але спершу треба ворога перемогти.

Коли Президент України 23 березня 2015 року вручав Сергієві Собку Грамоту про присвоєння йому звання Героя України і це транслювало Українське телебачення, то у Літині, як пише у вінницькій газеті RIA Віктор Скрипник, якраз тоді не стало... світла!

Районний конкурс вишиванки «Ми - українці»

До участі в конкурсі запрошуються колективні організації, установи та підприємства району, усі бажачі піти на незалежну від кукі і сталі.

Програмою конкурсу передбачено: демонстрація вишиванки, поданняментажну колективну чи індивідуальну (до 3-х виконавців), фотосесія: нагородження учасників конкурсу.

Критерії оцінювання учасників: відомість народним традиціям; оригінальність; збереження національних художніх традицій; сучасні тенденції; створення одягу в поєднанні з національними традиціями.

Переможці конкурсу будуть визначати у наступних номінаціях:

- краща організація у вишиванках;
- краща чоловіча вишиванка;
- краща жіноча вишиванка;
- краща дитяча вишиванка;
- краща старовинна вишиванка;
- найбільш родина у вишиванках;
- найстаріший учасник у вишиванці;
- наймолодший учасник у вишиванці;
- найоригінальніша вишиванка.

Визначати та нагороджувати переможців будуть члени журі конкурсу. Переможців районного конкурсу вишиванки «Ми - українці» нагороджуватимуть дипломами та подарунками підприємствами за району кошти сектору у справах сім'ї, молоді та спорту РДА та Літинської селищної ради.

Бажать прийняти участь у районному конкурсі вишиванки «Ми - українці» — звертайтеся до організаторів за адресою: смт. Літин, вул. Соборна, 1, райдержадміністрація.

Детальна інформація за тел.: 2-13-33, 067-392-96-08, координатор Наталія Романець або e-mail: litin_simulshod@krainicki.net

Зразок заявки та анкети учасників можна знайти на офіційному сайті Літинської райдержадміністрації. Заявки на участь у конкурсі приймаються сектором у

Герой України став комбригом, а йому тільки 33!

Підполковник Сергій Собко, Герой України, призначений командиром 128 окремої аеромобільної бригади Збройних Сил України. Файл призначення підтвердив і його батько Станіслав Собко, учитель Літинської СЗШ І-ІІІ ст. № 2.

Підполковник Собко — представник нової еліти української армії. Золота медаль у школі, червоний диплом Одеського Інституту Сухопутних військ, залучено навчався в Національному університеті оборони України, здобув сертифікати про військову освіту в чотирьох країнах.

Про його участь у бойових діях на Донбасі розповідає документальний фільм «Чай» знятий на основі реального кейсу А йому 11 років і р. виповнилось тільки тридцять три.

Недавно підполковник повернувся з за океану, де командир навчався за міжнародною освітньою військовою програмою у Командно-штабній школі при США. На початок відбув в посаді заступника командира 30-ї окремої механізованої бригади. У цьому підрозділі обіймав посади від ко-

Вивчена мужність і героїзм у юні АТО. Комбриг каже, що відчуває колосальну відповідальність не тільки за підкорення, а й за тих друзів. Сергій — дуже скромна людина. «Син навіть не поламав ніговою про призначення йому звання Героя України — каже

батько Станіслав Антонович. Щоб вибачити Тобі твою підлеглих — хайку земляки Героя, портрет якого можна побачити на обкладинці цього журналу в Києві. Тарас Сергій Станіславович присвоєно звання «Літинський громадський Літин».

Герой України з Літина Сергій Собко добре знає, що таке НАТО

Порошенко вручив Героя України підполковнику з Літина — за взяття влітку Саур-Могили та вихід з Дебальцево...

– Невістка подзвонила і каже, включайте телевізор, зараз будуть показувати, як президент нагороджує офіцерів, – розповідає Станіслав Собко, батько Героя. – Сина побачите. Я знав, що Сергій у Києві. Напередодні розмовляв з ним по телефону. Почув, що викликають на нараду командирів бригад і батальйонів. Про нагородження син нічого не говорив. Світло включили аж увечері. Я в Інтернеті побачив, як усе відбувалося.

За що дали «Золоту Зірку»

На сайті Міноборони зазначено, що 27 липня 2014 року батальйонна тактична група під керівництвом командира механізованого батальйону 30-ї окремої механізованої бригади 8 армійського корпусу Сухопутних військ ЗСУ підполковника Сергія Собка взяла стратегічний плацдарм – Саур-Могила. Протягом липня-вересня підрозділ виконував завдання на території Луганської області і показав приклад мужності та професіоналізму. Не зазначено у повідомленні, що підрозділ

нашого земляка виходив з Дебальцево. На одній з фотографій, яку показав батько, син знаходиться у цьому місті, де відбулися найзапекліші бої за весь час війни на Донбасі.

– Син не повідомляє подробиць, – каже батько Сергія. – По телефону спілкуємося майже щодня, але дуже коротко. Інколи розмова обмежується декількома словами. Що робилося у районі Саур-Могили, бачили по телевізору, читали в газетах. Дружина плакала. Навіть тепер, коли всі вітають – і по телефону, і додому приходять – все одно плаче.

Батько розповів, що після нагородження Сергієві дали два дні, щоб побачився з сім'єю. Він з дружиною проживав у Новоград-Волинську, там, де знаходиться 30-а бригада. Квартиру винаймали. Є дитина – син Ваня, який наступної осені мав піти у перший клас ...

Майже «НАТОВець»

За десять років служби Сергій Собко п'ять разів навчався за кордоном. Щоразу – у

країнах НАТО. Брав участь у миротворчій місії у Косово. Уже через півроку після закінчення Одеського інституту Сухопутних військ його направили в Канаду.

Інститут він закінчив з червоним дипломом. Таким офіцерам надають право вибору місця служби. Батько каже, що син радився з ним. Міг обрати навіть президентський полк. Але зупинився на 30-й окремій механізованій бригаді, що дислокується у Новоград-Волинську на Житомирщині. За словами Станіслава Антоновича, вибір цього підрозділу Сергій зробив тому, що в ньому служать тільки контрактники (на той час ще не був скасований призов на строкову службу). Почав з командира взводу гранатометників. Як пояснив співрозмовник, випускникам-відмінникам достроково присвоюють звання старшого лейтенанта. У Канаді ще більше вдосконалив знання з англійської. Потім була участь у миротворчій місії.

– Коли в Косово до миротворців приїжджав американський генерал, Сергієві доручили бути перекладачем, – каже його

батько. – Хоча у підрозділі був свій перекладач.

Дев'ять місяців наш земляк провів на американській навчальній базі, що дислокується у форту Бенінг у штаті Джорджія. Там вивчав курс офіцерів американської армії, зокрема, в організації і тактиці ведення бою. У 2009 році набував досвіду у Німеччині на військовій базі Хохенфельс. Це був місячний курс занять. У тому ж році його направили на навчання в Норвегію. Протягом трьох тижнів наш офіцер навчався за стандартами НАТО веденню бойових дій та виживання в умовах зими. Син поділився з батьком думками, що після АТО має намір здобути ще академічну освіту. Офіцер нагороджений низкою нагород і відзнак – нагрудним знаком «Воїн-миротворець», нагрудним знаком Учасник навчань «Перспектива 2012» та медаллю НАТО «Non Article V» за участь в миротворчій операції. Торік громада Новоград-Волинського визнала Сергія Собка «Людиною року-2014» у номінації «Військова доблесть».

Навіть батькам не похвалився Золотою Зіркою

Батько героя, Станіслав – вчитель Літинської школи №2. Наступного після нагородження дня він прийшов на роботу. Привітався з колегами в учительській, перекинувся словом-другим, і зрозумів, що ніхто про новину не знає. Пішов у клас інформатики, він викладає цей предмет. Зізнається, що не стримався. Повернувся в учительську, покликав вчительку *Олену Радзівську*. Вона була класним керівником у сина. Сергій закінчував школу, де працює батько.

Включив комп'ютер і показав Олені Василівні фрагмент про нагородження.

– У мене слів забракло, – каже Олена Радзівська.

Вчителька так описує свого колишнього учня: високий на зріст, красивий зовні, з дуже чіткою вимовою, гарно співає і танцює...

– Він міг проявити себе у спорті, чи стати актором, не сумніваюся в цьому нітрохи,

– каже вчителька – А обрав службу військового...

У Літинській загальноосвітній школі I – III ступенів №2 створено пам'ятний стенд на честь Героя-випускника, а Літинська селищна рада на своїй сесії назвала Сергія Собка своїм «Почесним Громадянином».

Незадовго після цього у житті Героя України, комбрига Сергія Собка сталася ще одна знаменна подія – він заручився з *Мариною Комаровою*, відомою волонтеркою, Народним Героєм України, про це написав у Фейсбуку головний редактор Цензор. НЕТ Юрій Бутусов.

***Комбриг 128-ї гірничо-штурмової
бригади Сергій Собко заручився
з відомим волонтером, Народним
Героєм України Мариною Комаровою***

(Фото Цензор.НЕТ Суспільство)

Командир 128-ї бригади Герой України Сергій Собко прийшов на випуск Національного університету оборони зі своєю нареченою – відомим волонтером Мариною Комаровою.

«А ви знаєте, що командир 128-ї бригади Герой України Сергій Собко прийшов на випуск Національного університету оборони зі своєю нареченою? Так! Сюрприз!

Сьогодні був на випуску офіцерів Національного університету оборони України. Дуже гідне видовище – чимало бойових командирів закінчили навчання і тепер готові до генеральських зірок, які вони, впевнений, коли-небудь заслужать! Ось два випускники, які навчалися в одній групі – Сергій Собко й Олег Барката з близькими людьми.

Сьогодні 128-у гірничо-піхотну бригаду, якою командує Собко, перейменували на гірничо-штурмову, тому подвійне свято. Обіцяють підвищення забезпечення і красивий знак едельвейса.

Сергій двічі навчався за кордоном, торік закінчив командно-штабний коледж у США, а вже після нього – вищий український військовий університет. Поруч із Сергієм – його батько і його наречена – Марина Комарова – так, так, волонтер, так, вона, яку

ми дуже поважаємо! Вітаю від щирого серця! Це радісна новина», – написав він.

«Хто такий Герой? – роздумує Сергійв друг Олександр Хаджинов, військослужбовець, автор відомого висловлювання «Кожен, хто прийде до нас зі зброєю в руках, має тут просто здохнути», для нього війна розпочалася вісім років назад, спочатку волонтерив, потім підписав контракт і пішов воювати... – Коли я був маленьким, то у мене було багато героїв, які увійшли в історію. Та справжнє розуміння Героя прийшло в минулий рік. Починаючи з Майдану, все змінилося у свідомості, змінилося ставлення до людей, до життя, і змінилися цінності...

Вперше відправившись у Крим, я познайомився з моїм героєм. Але тоді я ще цього не знав...

Це був молодий комбат 1-го батальйону 30-ї Новгород-Волинської частини Сергій Собко. Вони перекривали дорогу з Криму на материк. Я захоплювався його професіоналізмом, щоразу, появляючись на їхньому місці дислокації, дивувався

неймовірній праці та зусиллям. Ще тоді помітив, як його поважали бійці...

З Олександром Хаджиновим

З початком бойових дій нам довелося перебратися поближче до лінії фронту і протягом п'яти місяців про переміщення цього батальйону під командуванням мого героя я чув лише від бійців з інших частин. Вони не піарилися і не писали у Фейсбуку про початок операції, вони не здавали об'їздних шляхів, виставляючи фото дороги і мережу, як інші командири. Вживали усіх можливих шляхів для безпеки і для успішного виконання місії.

Часом мені здавалося, що це сама таємна частина. Сама таємна людина. Як часто мені хотілося його відзначити і згадати, написати про нього і розповісти...

П'ять місяців я не міг з ним зв'язатися. Поки ми не приїхали у Щастя, і я випадково його там зустрів.

Тоді це було в Щасті справжнім щастям для мене! Він – мій Герой! Але чим страшнішою ставала ця війна, тим більше у мене відкривалися очі. Чим більше військові дякували простим людям за допомогу і підтримку, чим більше люди приходили спілкуватися і підтримати – тим більше я розумів, що герої – це усі ви. Не байдужі. Кожен робить на своєму місці все можливе, і не дивлячись ні на що – ми уже перемогли!

Увесь світ дізнався про героїчну країну Україну, де народ повстав проти брехливої і бандитської влади, де армія утворилася в лічені дні, де люди стоять один за одного до кінця, без страху й жалощів. Про країну, що лише народилася, про країну справжніх Героїв...

...Ми уже п'ять днів намагалися вийти на зв'язок з 1-им батом Новгород-Волинської, але ніяк не виходило. Зідзвонилися з командиром 26-ї, і він нам розповів, що 30-та відійшла до них, що при відході їх бомбардували, були знищені машини з провізією і одягом. Після почутого, не роздумуючи, з Льошею Rocknroll завантажили усе, що було на одному з найближчих складів #АРМИЯSOS у наш місткий «Ганс» і вирушили в дорогу, з одного боку фронту у другий...

Шляхом у Щастя спостерігали величезні колони нашої техніки, що рухалися у протилежному напрямку. Не розуміючи, що відбувається, все одно пробиралися до місця призначення. Туди, де так необхідна була наша допомога.

Діставшись на місце, відразу при в'їзді до міста зустріли машину 30-ї частини, вона й привела нас у місце їхнього розташування. Усе побачене приводило нас у жах і гордість одночасно...

Машина 30-ї заглохла при в'їзді на Веселу гору, і наш АТО-МОБІЛЬ «Ганс» з

легкістю підштовхнув військову «Газель», чекати і роздумувати часу не було, неподалік були вибухи і залпи...

Діставшись до місця, ми шалено раділи бачити хлопців живими і здоровими, з такими ж палкими поглядами. І раптом я почув до болю знайомий голос, що кричав мені у спину: «Саняяяя!». Не можна було не впізнати голосу, я відразу машинально, без перерви, гукнув: «Серьога, живий!».

Я давно не відчував такої радості, таких емоцій, не дивлячись на загартування цих шести місяців, не дивлячись на озлобленість, я не міг стримати сліз щастя і міцно обнімав його!..

Невідомий солдат, та людина, яку я жодного разу не показував і поки що не можу показати. Але розповісти про нього хочу. Для мене кожен солдат, кожна небайдужа людина, кожна добра людина – Герой.

Та є один простий хлопець Сергій, командир 30-ї частини, який став мені братом, другом, рідною людиною, кумиром, якого я не забуду ніколи.

Він трохи старший мене, зі світлими добрими очима, з прекрасною посмішкою, освічена і гарна людина. Який зі своєю зовнішністю був би головним героєм усіх голлівудських фільмів. Та саме важливе це те, як він ставиться до людей, те, як він дивиться, як він з тобою спілкується. Він – один з перших, кому ми почали допомагати ще шість місяців тому, від них не хотілося їхати, я полюбив усю 30-ту, неймовірна енергетика, багатьох з них я не бачив уже шість місяців, так само як Серьогу...

Знаєте це почуття, коли приїжджаєш кудись і відчуваєшся, як вдома, з рідними людьми – так ось, це про них! Радий був зустріти їх живими і так боляче, що багато загинуло. Вічна їм пам'ять! Пройшовши усі кола пекла, хлопці не змінилися... Бачучи все і відчуваючи їхню енергетику, обнімаючи Сергія, я не зміг приховати своєї гіркоти... Повертайтеся живими, брати!...»

Олександр Хаджинов ще розповів, як вони поїхали з 30-ї бригади, як зупинилися на блокпосту за вантажівкою з військовими, оглянулися на усі боки і побачили багато

військових, брудних від боїв, втомлених, але які все ж усміхнено зустрічали один одного... «Мені стало шкода місцевих, які стояли біля шляху і проводжали нас поглядами. Видно було, що вони усвідомили свої помилки, що розвіявся міф про «фашистів» і «нацистів». Особливо запам'ятався хлопчик років семи, який, обнімаючи маму, не опускав погляду і гордо тримав маленький прапор України, і посміхався нам услід. Його погляд був повен віри й надії. Він єдиний серед усіх тут присутніх не перестав вірити...»

– Хочу, щоб мої земляки знали: Зірка Героя не змінила мене, – наголошував комбат кореспондентові вінницької газети RIA і власному кореспонденту газети «Голос України» Віктору Скрипнику. – Я залишаюся таким, як був – люблю своє містечко, його людей і прагну миру для рідної держави. Маю велике бажання приїхати додому, обійняти маму й батька, переступити поріг школи, як робив це завжди раніше, зустрітися із друзями й знайомими, пройтися вуличками, сходити на ринок, у парк, але спершу треба ворога перемогти.

*Про що іще б міг розповісти мені
особисто Герой України
Сергій СОБКО*

— Сергій зараз десь на Запорізькій землі, — сказав мені, прощаючись у Літині, його батько Станіслав Антонович, — тому телефона його давати не буду — не додзвонитеся все одно... Приїде — зустрінетеся!..

Тому далі скористаємося фактами, про які він розповідав іншим кореспондентам...

...як вимушені були відступити з Дебальцевого, де проти восьми тисяч наших військ у противника було 19 тисяч лише військових, а крім цього ще 600 донських козаків, 200 найманців приватної компанії Вагнера і приватної компанії «Єнот», серби і кадірівці... Крім цього, оборона була нераціональна, бо була в один ешелон, її міг противник прорвати будь-коли...

...що його батальйонно-тактична група під Дебальцевим діяла, як пожежна команда:

якщо на якійсь ділянці виникали проблеми, то її негайно направляли туди на «порятунок»...

...за двадцять днів бойових дій лише у його батальйонно - тактичній групі було 65 поранених і 16 вбитих...

...про свого товариша, киянина Андрія Ганічева з 2-ї механізованої роти, який влітку 2014 року був контужений і важко поранений у районі Саур-Могили, він довго відновлювався і лікувався, але тримав зв'язок з Сергієм, допомагав як волонтер і...повернувся в батальйон, за день до бою в районі Редкодуба. Поряд з ним знову вибухнув снаряд, знову був контужений... Але навіть у цьому стані зміг евакуювати пораненого командира...

...як старший солдат-водій БМП Петро Дубовик своєю бойовою машиною під вогнем ворога вивіз з Редкодуба більше ста військовослужбовців, заблокованих там...

...як сержант Олександр Нікітюк взяв на себе командування...ротою і виконав завдання та вивів з оточення більше сотні бійців...

...що Верховний Головнокомандувач повинен повсякчас підтримувати і зміцнювати мотивацію своєї армії та активної частини населення боротися з російською агресією на усіх фронтах – східному, інформаційному і дипломатичному...

Замість післямови

Генерал Дžoхар Дудаєв – про Україну

«**Н**айбільша помилка це знехтувати українцями. Вважати українців слабкими. Образити українців. Ніколи не ображайте українців. Українці ніколи не бувають такі слабкі, як вам здається.

Не дай, Всемогутній Аллах, вигнати Українців або відібрати щось в українців.

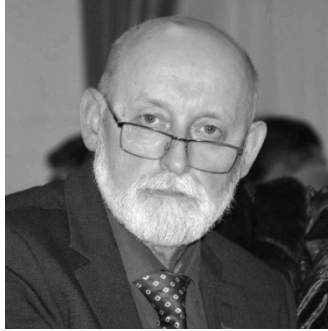
Українці завжди повертаються. Українці повернуться і повернуть своє. Але коли українці повертаються, вони не вміють

розрахувати силу і застосувати її пропорційно. Вони знищать все на своєму шляху. Не ображайте українців. Інакше коли українці повернуться на землю, де поховані їхні предки, то ті, які живуть на цій землі, будуть заздрити мертвим».

...Сходить уже Українське Сонце. Щезає путінська п'ятьма і морок надуманого імперією «братства». Буде наша Перемога над споконвічним ворогом. Перемога великою кров'ю...

Довідка: Джохар Дудаєв – колишній чеченський військовий, державний та політичний діяч, лідер чеченського визвольного руху у 1990-х роках, перший президент Чеченської Республіки Ічкерія. Після розпаду СРСР Дудаєв став одним із лідерів Чечні, а вже 27 вересня 1991 року він став президентом Чеченської республіки Ічкерія. Однак, російська влада не визнала Ічкерію, у зв'язку із чим почалася Перша чеченська війна. За даними російських військових, у ході цієї війни Дудаєва було вбито.

Про автора

Вітковський Вадим Миколайович, народився 8 березня 1960 року в с. Борівці Чернівецького району Вінницької області. Українець. Громадянин України.

Закінчив факультет журналістики Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка (1982), Вищі курси КДБ СРСР у м. Горькому (1986), навчався у Червонопрапорному Інституті зовнішньої розвідки КДБ СРСР імені Ю.В. Андропова (1989).

Заслужений журналіст України (2016 р.).

Радник першого заступника голови Вінницької обласної державної адміністрації з питань культури, духовності та збереження історичної спадщини.

Директор комунальної установи «Видавничий Дім «Моя Вінниччина».

Голова Вінницької обласної організації Національної спілки письменників України.

Президент Вінницького обласного благодійного фонду сприяння правоохоронним органам, ветеранам і членам їх сімей «Бюро ділової інформації».

Підполковник запасу СБУ.

Полковник Українського реєстрового козацтва.

Твори: «Йшли походом партизани» (Харків, «Прапор», 1984), «Ранок повсталого Поділля» (Одеса, «Маяк», 1988), «І обернеться твоя кров у квіти...» (Харків, «Прапор», 1989), «Січневий грім» (Одеса, «Маяк», 1990), «Товариш Ельза» (Київ, «Молодь», 1990),

«Зрадлива фортуна Льови Задова», книга перша, у співавторстві з В.А. Попиком (Київ, видавництво газети «Іменем закону», 1993), «Капкан на перевертня» (Київ, видавництво «Преса України», 1999), роману «Король кремлівських шпигунів», книга перша, у співавторстві з В.М. Тимчуком (Вінниця, «Континент-Прим», 2001), «На вістрі часу» (Вінниця, «Континент-Прим», 2007), «Скарби Нестора Махна» (Вінниця, ФОП Данилюк В.Г., 2009), «В'язень № 137275» (Вінниця, ФОП Данилюк В.Г., 2010, 2023), «Чужбини у подвига нет», у співавторстві з І.А. Бабаком (Вінниця, ФОП Данилюк В.Г., 2011), «Дорога на Ельбрус» (Вінниця, 2011 р.), збірки гумору «Бах – і в торбу!» (Вінниця, ФОП Горбачук І. П., 2011), «Вороги народу: вигадані і справжні» (Вінниця, ФОП Рогальська І.О., 2012 р.), «Таємниці підпільного обкому», у співавторстві з Г.О. Ковальчуком (Вінниця, ПП ТД «Едельвейс і К°», 2013 р.), «Повій, вітре.., або Тіні незабутих предків» (Вінниця, ПП ТД «Едельвейс», 2013 р.), «Зелений рай» (у співавторстві з С.С. Нешиком, м. Вінниця, «Діло», 2014 р.), «Слід господаря» (Вінниця,

«Консоль», 2014 р.), пригодницького роману «Вервольф». Хроніка «озброєних вовків», книга перша, у співавторстві з Миколою Рябим (м. Вінниця, «Едельвейс», 2014 р.), «Капкан на перевертня – 2» – «Капкан на оборотня – 2» (Вінниця, «Едельвейс», 2015 р.), «Тіні незабутих предків», книга друга (Вінниця, Твори, 2015 р.), «У затишку борівського лісу» (Вінниця, «Консоль», 2016 р.), «Тисячолітні П'ятничани» , у співавторстві з В.О. Барабанцевим (Вінниця, ФОП Денисюк В.Г., 2016 р.), «Таємниці захованих могил», у співавторстві з Г. О. Ковальчуком (Вінниця, «Едельвейс», 2016 р.), «Дорога додому», книга третя (Вінниця, «Твори», 2017 р.), «Територія музики», у співавторстві з М. Каменюком (Вінниця, 2017 р.), «Любов на всі часи», книга четверта (Вінниця, «Твори», 2018 р.), «Гніваний», у співавторстві з С. Шибаловою (Вінниця, «Твори», 2018 р.), «Митрополит» (Одеса, 2018 р.), «УсмішеЧКи» (Вінниця, «Твори», 2018 р.), «ВІННИЦЯ-СТОЛИЦЯ Української Народної Республіки», у трьох книгах, співавторстві з Миколою Рябим (Вінниця, «Твори», 2018,

2019, 2020 р. р.), «Олівчик у руці Господа» (Вінниця, «Твори», 2019 р.), «Черешні цвітуть у серці...», у співавторстві з О. Горобцем (Вінниця, «Твори», 2019 р.), «Борівка. Borivka», книга п'ята (Житомир, Євенок О., 2021 р.), «Вінниця-Столиця» (у співавторстві з Миколою Рябим), Вінницька обласна друкарня, 2021 р., «Аксіос» (Вінниця, Бук-Принт», 2023 р.), «Розрита могила» (у співавторстві з Михайлом Каменюком, м.Вінниця, «ТВОРИ», 2023 р.).

Чотиритомне видання історії села Борівки у 2018 році було зареєстроване Книгою Рекордів України як новий Рекорд України!

Автор і співавтор П'ЯТЬОХ НОВИХ РЕКОРДІВ УКРАЇНИ у номінації «Видавництво».

Книги Вадима Вітковського є у бібліотечній системі України, а також у Росії, Ізраїлі, Італії, країнах Балтики, Молдові, Румунії, Нью-Йоркській публічній бібліотеці (США).

Член Спілки журналістів СРСР (Національної Спілки журналістів України) з 1983 року.

Член Національної спілки краєзнавців України з 2020 року.

Член Національної спілки письменників України з 2012 року.

Лауреат Всеукраїнських літературних премій імені М. Коцюбинського (2014 р.), імені Є. Гуцала (2015 р.), імені С. Руданського (2018 р.), імені Якова Гальчевського «За подвижництво у державотворенні» (2020 р.), обласної премії імені М. Трублаїні (1982), літературної премії імені М. Стельмаха (2013 р.), Жмеринських районних премії імені В. Вовкодава (2018 р.), імені П. Добрянського (2020 р.), Міжнародної літературно-мистецької премії Українського фонду культури імені Бориса Олійника (2023 р.).

Указом Президента України П.О. Порошенка №338/2016 від 22 серпня 2016 року «за значний особистий внесок у

державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі здобутки та високий професіоналізм» та з нагоди 25-ї річниці незалежності України присвоєно почесне звання «ЗАСЛУЖЕНИЙ ЖУРНАЛІСТ УКРАЇНИ».

Почесний краєзнавець України (2020 р.).

26 червня 2019 року рішенням сесії Вінницької обласної ради нагороджений Почесною відзнакою «За заслуги перед Вінниччиною».

Нагороджений «Золотим дипломом» Всеукраїнського рейтингу професіоналізму і внесений до книги «Золоті сторінки Всеукраїнського рейтингу професіоналізму».

Нагороджений Почесною відзнакою Національної спілки письменників України (2020 р.).

Нагороджений Почесною відзнакою «За заслуги» Всеукраїнської громадської

організації «Спілка ветеранів та працівників силових структур України «Звитяга» (2020 р.).

Відзначений Фондом Омеляників-Швабінських Вільного Університету США (2021 р.).

Нагороджений орденами Святого Апостола Андрія Первозванного УАПЦ (2011), Святого Миколая Мір Лікійського Чудотворця УАПЦ (1-го ст., 2012, 2-го ст., 2015 р., 3-го ст., 2020 р.), орденом Гетьмана Івана Мазепи 5-го ступеня (2021 р.), медаллю Симона Петлюри «Журналістика і Державність» Конфедерації українських журналістів (2021 р.), орденом Гетьмана Івана Виговського Українського Реєстрового козацтва (2015 р.), Почесним знаком Національної спілки журналістів України (2015 р.), ювілейними медалями «Захиснику Вітчизни» (1999), «60 років визволення України від фашистських загарбників» (2004), «30 років заснування Національної спілки письменників України» (2021 р.).

ЗМІСТ

<i>Сергій Собко – козацького роду .....</i>	<i>3</i>
<i>Саур-Могила .....</i>	<i>19</i>
ФОТОВСТАВКА	49
<i>Рейд .....</i>	<i>69</i>
<i>Комбат Сергій Собко: «Без моїх бійців-героїв я б не став Героєм...» .....</i>	<i>81</i>
<i>Герой України з Літина Сергій Собко добре знає, що таке НАТО .....</i>	<i>86</i>
<i>Комбриг 128-ї гірничо-штурмової бригади Сергій Собко заручився з відомим волонтером, Народним Героєм України Мариною Комаровою .....</i>	<i>93</i>
<i>Про що іще б міг розповісти мені особисто Герой України Сергій Собко .....</i>	<i>102</i>
<i>Замість післямови.</i>	
<i>Джохар Дудаєв – про Україну .....</i>	<i>105</i>
<i>Про автора .....</i>	<i>107</i>

*«Твої люди, Вінниччино. Герої
України». Випуск 12*

Вадим Миколайович Вітковський
Сергій Собко козацького роду

*Нарис про Героя України
Сергія Станіславовича СОБКА,
бригадного генерала ЗСУ*

Видається в авторській редакції
Коректор *Наталія Бінецька*
Верстка – *Петро Гордійчук*

Надруковано з оригіналів замовника

Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 6,74.
Тираж 200 прим. Зам. 3734.

ПрАТ «Вінницька обласна друкарня»
Реєстр. свідоцтво ДК № 4971 від 31.08.2015 р.
21100, м. Вінниця, вул. Київська, 4.
Тел. (0432) 67-10-53, 67-10-54
E-mail: VOD2000@i.ua